

Woensdag 29 juli 2026

Voorganger ds. Hilde Graafland

Thema: “Martha, Martha....!”

tekst Lucas 10: 38-42

Zusters en broeders,

We hebben een bekend Bijbelverhaal gelezen. De dienende Marta is bijna spreekwoordelijk geworden. Wat vind je eigenlijk van dit verhaal?

Veel vrouwen (én mannen) vinden het een mooi verhaal.

Maar eerlijk gezegd, ik heb dat nooit gevonden. Ik vond dat dit verhaal vrouwen wegzette. Want ja, dacht ik, Jezus en zijn 12 mannen, die opeens daar voor de deur stonden, willen straks wel eten en slapen, en wie moet daar voor zorgen? Inderdaad, dat zijn toch de vrouwen? Zij zijn degenen die zorgen dat het gezin draait en de 1001 dingen doen die daarvoor nodig zijn?

Maar waardering?

Ook hier, zelfs bij Jezus niet. Marta heeft niet het goede deel gekozen.

Dat heeft me altijd geërgerd in dit verhaal. Ik heb er daarom ook nog nooit over gepreekt.

Tot nu. Er moest een keer van komen.

En wat blijkt? Het gaat helemaal niet over huishouden!

Hoor maar!

Eerst Marta.

Er wordt gezegd van haar, dat ze helemaal in beslag genomen werd door de zorg voor haar gasten. Het Griekse woord betekent letterlijk: ‘ingesloten zijn’. Ze was helemaal ingesloten, gevangen, door het vele ‘diakonein’.

Zeker als er 13 volwassen mannen in jouw huis komen, heb je je handen vol.

Ze heeft eigenlijk geen tijd voor een echte ontmoeting met Jezus.

Wat bezielt Marta? Waarom doet ze dit?

Ik denk, dat ze zich als vrouw des huizes daarvoor verantwoordelijk voelt. Haar gasten moeten onthaald worden. En zeker Jezus!

Het is ook de Oosterse norm. Het hoort gewoon zo! Gasten worden gastvrij onthaald. Daarvoor zet je het beste van je huis voor op tafel.

Het is ook vrouwenwerk. De man houdt het gesprek gaande, de vrouw blijft op de achtergrond.

Ze zal er ook goed in geweest zijn, schat ik in. Misschien wil ze Jezus dat ook laten zien: kijk eens, wat een goede gastvrouw ik ben!

Dat ze zich dan ergert aan haar zuster, die niks doet, en ‘gewoon’ (nou ja, zo gewoon was het niet) bij de mannen aan Jezus’ voeten zit, begrijp ik wel. Jij slooft je uit, en zij doet niets.

Of houdt Maria haar zo een spiegel voor? Marta, Jezus is in huis, nu moet je hier zijn en zitten en luisteren. Dit is nu het belangrijkste.

Jezus zal dat hardop zeggen.

Maria. Die reageert heel anders. Jezus is in huis!

En dus gaat ze bij Jezus zitten en luistert naar wat Hij te zeggen heeft.

Dat is niet de gewoonte. Dat horen vrouwen eigenlijk niet te doen, het is een beetje onbehoorlijk. Maar kennelijk deert haar dat niet.

Wat bezielt Maria?

Ik denk, dat ze zich onweerstaanbaar tot Jezus heeft aangetrokken gevoeld. Ze wil dichtbij Jezus zijn. Ze hangt aan Zijn lippen. Zijn woorden raken haar van binnen, en dringen door tot in haar diepste zijn. Van haar kun je ook zeggen, dat ze een antenne heeft voor wat er op dit moment gaande is, en waar het nu op aankomt. Ze ziet de waarde van dit moment: Nu is Jezus in huis, nu moet ik er ook zijn, helemaal, met al mijn aandacht, met al mijn tijd, geconcentreerd. Dit moment moet ik niet voorbij laten gaan.

Later zal Maria, op nog zo'n bijzonder moment, Jezus' voeten zalven met kostbare nardusolie.

Jezus zal zeggen, dat zij het goede heeft gekozen, en dat dat niet van haar afgenomen zal worden!

Marta, Marta, je bent zo bezorgd en je maakt je druk over zoveel dingen. Er is maar één ding nodig. Tweemaal noemt Jezus haar naam.

Dit is wel belangrijk voor mij en voor iedereen die geen fijn gevoel heeft bij dit gedeelte. Want wij denken, dat hier zo'n vingertje omhoog gaat. Zo van: foei, Marta! Je doet het helemaal verkeerd! Maar het gebeurt een paar keer meer in de Schrift. Bij niet de minste mensen: Hoor maar! Abram, Abram! Strek uw hand niet uit naar de jongen en doe hem niets. Want nu weet ik dat u godvrezend bent, en uw zoon, uw enige, Mij niet hebt onthouden.

En: Mozes, Mozes. Kom niet dichterbij: doe uw schoenen van uw voeten, want de plaats waarop u staat is heilige grond.

Samuël, Samuël! (Spreek Heer, uw knecht hoort).

En in het Nieuwe Testament vinden we het nog één keer meer: Saul, Saul, waarom vervolgt je Mij?

En dus hier: Marta, Marta, je bent zo bezorgd.

Nee, dat is geen vingertje. Dat is een liefdevol roepen.

God roept een mens uit zijn eigen kringetje tot een nieuw leven. Dat is de kern. Je wordt uit je eigen gedachtewereld, uit je eigen manier van doen, van je doodlopende weggetje geroepen en op een andere weg gezet. Jouw leven komt in een ander licht te staan.

Ook Marta wordt uit haar ingesloten kringetje van zorgen, zorgen, zorgen geroepen. Ze heeft een andere bestemming gekregen. Een andere prioriteit. Het ene nodige.

Overigens: wat roldoorbrekend is dit eigenlijk in die tijd! Marta, kom uit de keuken, kom hier in de kring. Kom erbij, het goede deel is ook voor jou!

Bovendien: Stel, dat Jezus dat niet had gedaan. Niet had gezegd: Marta, Marta...

Marta was doorgegaan met druk bezig zijn. Geërgerd en met uiteindelijke tegenzin zou ze het eten en drinken voor Jezus hebben neergezet. En daarna was Hij weer gegaan.

Er zou niets gebeurd zijn!

Maar Jezus roept haar. Hij wil niet zonder haar.

Ook Marta mag het goede deel ontvangen.

Er is maar één ding nodig. Wat is dat ene nodige?

Dat is moeilijk te zeggen. Er zijn echt heel veel dingen die we nodig hebben in ons leven. En die belangrijk zijn. waar we iedere dag ook druk mee bezig zijn.

Met ons huis en ons gezin, met ons werk en ons vrijwilligerswerk, met onze sociale kontakten, met mantelzorg. Liefde is ook nodig, en geluk. Kerkenwerk, ook nodig. Allemaal nodig.

Ja, maar wat is nu echt nodig? Nú!

Jezus zegt: Één ding is nodig. Wat is dat?

Laten we terug naar het verhaal. Wat heeft Maria, dat Marta niet heeft?

Maria zit aan de voeten van Jezus. Ze luistert. Wat is daar gezegd? Ik weet het niet.

Maar er is iets ontstaan tussen Jezus en haar. Een soort vriendschap. Jezus werd een Vriend voor haar. Dat is die geborgenheid, die basis, die relatie van waaruit en waarin je álles vindt. De ontmoeting met Hem. De vertrouwelijke omgang. Het innige gebed. De innerlijke rust.

Spreek slechts één woord, één woord met macht,
dan krijgt ons leven nieuwe kracht,
spreek, dan keert alles ten goede.

Waar ik ben, daar is Hij. Hij woont in mijn huis, mijn leven.

Dát is het enige dat nodig is – dat zo belangrijk is, dat we ons niet uit handen moeten laten slaan door allerlei besognes, deadlines en urgenties.

Open staan voor Hem. Innerlijke ontvankelijkheid. Hij is in mijn huis.

De rest is naar gradatie: dit is heel erg nodig, dat minder, en dat is helemaal onnodig...

Marta wordt geroepen uit het vele nodige, waar ze druk mee is en door ingesloten wordt, naar het ene nodige. Als Jezus in haar huis komt, gaat het Hem niet om wat voor Hem nodig is, maar wat voor háár nodig is.

Als Jezus vandaag bij jou komt, hier in een pauzemoment, in de Alledagkerk, gaat het Hem ook daarom: wat is het enige dat jij nodig hebt?

Misschien moet Jezus jou en mij ook maar terugroepen. Uit de onvrijheid naar zijn vrijheid. Uit het lawaai en uit alle drukte naar zijn rust voor onze ziel. Uit de strijd met al het verdriet en pijn naar zijn vrede.

Uit het vele nodige naar het ene nodige. Naar het goede deel, dat niet van ons weggenomen zal worden.

Want nu is Hij hier, in huis!

O ja, hoe is het afgelopen die middag in Bettanië?

Even fantaseren. Marta is gaan zitten, en de dienstmeiden uit de keuken ook. Ze luisterden naar Jezus.

Op het einde van de middag was Jezus uitgesproken. Iedereen was vol van de Heilige Geest. Toen gingen ze allemaal aan de slag. Ook de mannen hielpen een handje mee.

En Jezus? Jezus zat in hun midden en deelde aan allen uit: brood en wijn!

Amen